

УПЛЫЎ ЗАМЕЖНЫХ МОЎ НА РАЗВІЦЦЁ БЕЛАРУСКАЙ ЛІНГВІСТЫКІ

Кануннікава В.В., Уласенка Д.Р.

Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт інфарматыкі і радыёэлектронікі,
Мінск, Беларусь

Саўчык М.К. – выкладчык

У артыкуле закранаецца праблема захавання ўнікальных моўных асаблівасцей беларускай мовы, а таксама пра пазітыўны і адмоўны бок уплыву замежных моў.

Вывучэнне ўплыву замежных моў на развіццё беларускай лінгвістыкі іграе важную ролю і спрыяе пашырэнню ведаў аб структуры і эвалюцыі мовы. Аналіз уплыву замежных моў дазваляе ўзбагаціць лексічны склад, сінтаксію і фанетыку беларускай мовы, а таксама вывучаць працэсы адаптацыі і запазычання, што важна для яе сучаснага развіцця.

Шмат слоў і тэрмінаў былі запазычаны са старажытнаруускай і стараславянскай моў у беларускую мову, асабліва ў галіне рэлігіі, культуры, гісторыі і навукі. Славянскія мовы таксама ўплывалі на граматычныя структуры, уключаючы сінтаксію, спражэнне дзеясловаў і фармаванне форм слоў.

Блізкія гітарычныя і культурныя сувязі паміж Беларуссю і іншымі славянскімі народамі зрабілі значны ўплыў на развіццё і эвалюцыю беларускай мовы. Гэта можа заўважыць у розных моўных аспектах, такіх як лексіка, фанетыка, граматыка і сінтаксію. Запазычанне слоў і выразаў з рускай мовы ўзбагачалі беларускую лексіку, а ўплыў украінскай мовы спрыяў дыялектным варыяцыям беларускай мовы. Некаторыя фанетычныя асаблівасці ў беларускай мове таксама могуць быць падобныя да славянскіх моў.

Заходнеўрапейскія мовы, такія як англійская, французская, нямецкая і іншыя, узбагацілі беларускую лексіку. Асабліва гэта заметна ў галінах тэхналогіі, навукі, культуры і эканомікі. Актыўнае ўзаемадзеянне з заходнеўрапейскімі мовамі адбываецца як вынік іх непасрэднага ўплыву на беларускую мову ў сучасных галінах камунікацыі, навукі і тэхналогій, так і праз працэсы культурнага абмену і глабалізацыі. Заходнеўрапейскія мовы ўводзяць новыя тэрміны і канцэпцыі, якія могуць палепшыць выразнасць і дакладнасць выказванняў у беларускай мове, робячы яе больш прыстасаванай да сучасных патрэб. Уплыў заходнеўрапейскіх моў спрыяе паляпшэнню міжкультурнага абмену. З дапамогай выкарыстання агульных моўных элементаў беларуская мова становіцца больш даступнай для носьбітаў заходнеўрапейскіх моў, што спрыяе збліжэнню культур і ўмацаванню міжнародных сувязяў.

Сёння пад уплывам глабалізацыі і распрацоўкі інтэрнэту беларуская мова працягвае выкарыстоўваць новыя словы і канструкцыі з англійскай і іншых замежных моў.

Адной з асноўных праблем уплыву замежных моў на распрацоўку беларускай лінгвістыкі з'яўляецца грамадская і культурная ідэнтычнасць беларускага народа. Пастаянны ўплыў англійскай, рускай і іншых моў можа прывесці да выцяснення беларускай мовы з паўсядзённага ўжытку, з адкацыі і сродкаў масавай інфармацыі.

Другая праблема – гэта страта ўнікальных моўных асаблівасцей беларускай мовы пад уплывам замежных моў. Таксама важна адзначыць, што ўплыў замежных моў можа мець уплыў на структуру і граматыку беларускай мовы, а гэта будзе выклікаць некаторыя цяжкасці ў яе вывучэнні.

Нягледзячы на гэтыя праблемы, юнае таксама пазітыўны бок уплыву замежных моў. Гэта пашырэнне лексічнага запаса, магчымасць выкарыстання новых тэхналогій і метадаў навучання, а таксама паляпшэнне міжкультурнага абмену. Важна знайсці баланс паміж захаваннем унікальнасці беларускай мовы і яе распрацоўкай ва ўмовах сучаснага багатамоўнага свету.

У заключэнне можна зрабіць выснову, што моўная сітуацыя ў Рэспубліцы Беларусь з'яўляецца актуальнай і патрабуе асаблівай увагі. Для гэтага неабходна павысіць цікавасць да роднай мовы, а таксама папулярызацыю беларускай літаратуры на роднай мове. Гэтыя меры дапамогуць сфармаваць пазітыўныя адносіны і матывацыю ў школьнікаў і студэнтаў для вывучэння беларускай мовы, што з'яўляецца важным аспектам захавання культурнай спадчыны народа.

Спіс выкарыстаных крыніц:

1. Лексическая типология славянских языков [Навукова электроннае выданне]. [Электронны рэсурс] – 2024. – Режим доступа: https://elib.bsu.by/bitstream/123456789/250895/4/Suprun_2_is.pdf – Дата доступа: 28.03.2024.

2. Взаимосвязь белорусского и русского языков в республике Беларусь. Отражение ситуации билингвизма в системе образования [Электронны рэсурс] – 2024. – [Навукова электроннае выданне]. – Режим доступа: <https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/180832/120441645.pdf?sequence=4&isAllowed=y> – Дата доступа: 28.03.2024.

3. Влияние русского языка на белорусские неологизмы [Навукова электроннае выданне]. [Электронны рэсурс] – 2024. – Режим доступа: <https://elib.bsu.by/bitstream/123456789/26552/1/%D0%91%D0%B0%D1%80%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87%20%D0%90.%20%D0%90.%20%D0%92%D0%BB%D0%B8%D1%8F%D0%BD%D0%B8%D0%B5%20%D1%80%D1%83%D1%81%D1%81%D0%BA%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D1%8F%D0%B7%D1%8B%D0%BA%D0%B0%20%D0%BD%D0%B0%20%D0%B1%D0%B5%D0%BB%D0%BE%D1%80%D1%83%D1%81%D1%81>

[D0%BA%D0%B8%D0%B5%20%D0%BD%D0%B5%D0%BE-%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%B8%D0%B7%D0%BC%D1%8B.pdf](#). – Дата доступа: 29.03.2024.

4. Влияние глобализационных процессов на белорусский язык как элемент национальной культуры [Навуковае электроннае выданне] [Электронный ресурс] – 2024 – Режим доступа: <http://repository.buk.by/bitstream/handle/123456789/10623%D0%A2%D1%8F%D0%BF%D0%B8%D0%BD%D0%B0%20%D0%9410.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. – Дата доступа: 29.03.2024.

5. Трасянка в белорусском и русском языках [Навукова электроннае выданне] [Электронный ресурс] – 2024 – Режим доступа: <https://studylib.ru/doc/6447507/trasyanka-v-beloruskom-i-ruskom-yazykah-> – Дата доступа: 30.03.2024.